

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 15.1.2002
KOM(2002)14 slutlig

KOMMISSIONENS MEDDELANDE
till Europeiska rådets vårmöte i Barcelona

LISSABONSTRATEGIN — MÖJLIGHETER TILL FÖRÄNDRING

SAMMANFATTNING

Det har nu gått nästan två år sedan Europeiska rådet vid sitt möte i Lissabon fastställde det **djärva och ambitiösa målet att inom tio år** göra unionen till den mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomin, präglad av hållbar utveckling, full sysselsättning och en ökad ekonomisk och social sammanhållning.

Sedan mötet i Lissabon har Europeiska rådets vårmöten ägnats åt frågor som rör ekonomi, socialpolitik och miljö med sikte på det allmänna målet att åstadkomma en hållbar utveckling. I Barcelona kommer man därför att se över de framsteg som gjorts och komma överens om på vilka områden man främst skall rikta uppmärksamheten under kommande år. Denna rapport syftar till att påverka dagordningen för detta möte.

De framsteg som hittills har gjorts är uppmuntrande…..

Den **första etappen att fastställa de politiska målen och utarbeta förslag till reformer närmar sig sitt slut.** Många av dessa förslag väntar fortfarande på ett formellt antagande och när de väl har antagits kan det fortfarande dröja innan de ger några praktiska effekter.

Betydande politiska framsteg har redan gjorts, t.ex. nya bestämmelser för telekommunikationsmarknaderna, samarbete när det gäller utbildning, pensionsreformer och forskning samt nya program för jämställdhet och mot social utslagning.

Den framgångsrika **övergången till euron** vittnar om unionens förmåga att åstadkomma konkreta resultat. Euron har förstärkt en ekonomi som vilar på en sund grund. Den nuvarande **konjunkturnedgången** har dock avbrutit den stadigt minskande arbetslösheten och bromsat upp skapandet av nya arbetstillfällen.

…men vissa viktiga förslag är blockerade

Det har också funnits **besvikelser** – t.ex. gemenskapspatentet, finansiella tjänster, energi och satellitnavigeringssystemet Galileo – där de tidsfrister för överenskommelse som fastställts av Europeiska rådet inte har kunnat hållas, och i vissa fall har framstegen inte varit tillräckligt snabba. Europaparlamentet och rådet måste nu agera för att åtgärda denna **eftersläpning** så att trovärdigheten inte minskar.

Tidsplanen måste hållas på alla områden…

Europeiska unionen måste stå fast vid den politik för makroekonomisk stabilitet man kommit överens om och upprätthålla den dynamik som ligger till grund för hela Lissabonstrategin. Lissabonmålen förstärker varandra ömsesidigt och bara ett integrerat angreppssätt kommer att garantera att de förverkligas. Detta förutsätter följande:

– Åtgärda eftersläpningen med de strukturella och ekonomiska reformerna och se till att aspekten hållbar utveckling ingår som en del i dessa reformer.

– Fortsätta att främja den ekonomiska och sociala sammanhållningen och vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa trygga och långsiktigt stabila pensioner för framtiden.

– Utveckla företagarandan i ett konkurrenskraftigt företagsklimat.

…**men på vissa områden krävs prioriterade åtgärder**

För att uppnå målen i slutet av decenniet måste Europeiska unionen öka sin förmåga till tillväxt.

För närvarande bör Europeiska rådet i Barcelona **prioritera tre områden** där man måste ge avgörande impulser till att det vidtas åtgärder som kan bidra till att påskynda unionens återhämtning och som är viktiga för unionen på lång sikt:

– **Ytterligare utveckling av sysselsättningspolitiken med särskild tonvikt på aktiva arbetsmarknadsreformer.** Detta innebär en översyn av skatte- och förmånssystemen till förmån för människor som stannar kvar längre i arbetslivet och en förbättring av barnomsorgen. Man måste ta itu med hinder som rör kvalifikationer och språk och som avhåller människor från att byta arbetsuppgifter inom sina företag eller från att söka sig till andra branscher eller länder. Åtgärder som arbetsmarknadens parter vidtar för att föregripa och hantera förändringar bör uppmuntras. Detta kommer att bidra till att Europeiska unionen även under nuvarande förhållanden kan fortsätta på vägen mot att förverkliga sina mål att uppnå full sysselsättning och åstadkomma bättre arbetstillfällen.

– Sammankoppla EU och sammankoppla marknaderna. Detta kan åstadkommas genom ytterligare **reformer och genom utfyllnad av brister i viktiga nätverksamheter** samt genom att påskynda **integrationen av finansmarknaderna** med hjälp av ett ändamålsenligt regelverk. Detta förutsätter exempelvis att man fastställer datum för avreglering av energimarknaderna och kommer överens om de viktigaste åtgärder som återstår när det gäller finansiella tjänster. Unionen måste samtidigt arbeta vidare med investeringar i de viktigaste infrastrukturprojekten för att öka dynamiken och konkurrensen på den inre marknaden. De nya besluten om reformer på telekommunikationsområdet måste stimulera utbyggnaden av bredbandsnät med hög kommunikationshastighet. Ett mer sammanlänkat EU kommer tillsammans med effektiva och väl fungerande tjänster i det allmänna ekonomiska intresset att hålla unionen kvar på vägen mot tillväxt samt bidra till att det tillhandahålls tjänster av högre kvalitet till alla i Europeiska unionen.

– Öka **investeringarna i kunskap** för att säkerställa konkurrenskraften och arbetstillfällen i framtiden. Europeiska unionen måste satsa mer på forskning, innovation och utbildning samt öka investeringarnas effekter genom ett mer integrerat angreppssätt och föra in denna verksamhet under samma tak: ett europeiskt område för kunskap. Nya nätverk med särskild kompetens kommer att upprättas och den europeiska dimensionen i det livslånga lärandet skulle kunna förstärkas genom kvalifikationer som erkänns på EU-nivå. Åtgärderna bör också inriktas på att få företagen att avsätta mer pengar till forskning och innovation.

Genom att sända en förtroendeingivande signal och utöva politiskt ledarskap kommer mötet i Barcelona att ge nya impulser till Lissabonstrategin och till

samordningen av den ekonomiska politiken. Detta kommer i sin tur att stärka den ekonomiska styrningen, vilket kommer att bidra till att skapa en stark ekonomi och ett starkt samhälle till stöd även för euron.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning 2

1 POLITISK OCH EKONOMISK BAKGRUND 6

2 FRAMSTEG I FÖRVERKLIGANDET AV LISSABONMÅLEN 8

3 POLITISKA ÅTGÄRDER 15

3.1 Upprätthålla dynamiken 15

3.2 Ställa in fokus under 2002 20

3.3 Efter Barcelonamötet 29

Denna rapport kompletteras med ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar som innehåller en analys av utvecklingen och de politiska framstegen efter Europeiska rådets möte i Lissabon.

1 POLITISK OCH EKONOMISK BAKGRUND

Europeiska rådet kommer att hålla möte i Barcelona endast några veckor efter det att euron har blivit en påtaglig realitet i människors händer.

Euron är en mäktig symbol för den europeiska integrationen. Den visar vad Europeiska union kan åstadkomma när det finns en politisk vilja.

Samma ambition måste nu ligga till grund för den ekonomiska politiken och för social- och miljöpolitiken om EU skall kunna uppnå det strategiska målet för detta decennium att bli världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi enligt vad som beslutades vid Europeiska rådets möte i Lissabon för två år sedan.

Genom att fokusera de årliga vårmötena på Europeiska unionens övergripande strategi för den ekonomiska politiken, socialpolitiken och miljöpolitiken har Europeiska rådet påtagit sig en ledande roll på högsta politiska nivå. Det kommande mötet i Barcelona kommer att sätta detta ledarskap på prov.

Det finns alla utsikter till framgång. Den ekonomiska och monetära unionen har gett makroekonomisk stabilitet och de nuvarande förutsättningarna är fortfarande i grunden goda, även i den konjunkturnedgång som nu råder. Detta avspeglar den betydelse som Europeiska unionens stabilitets- och tillväxtpakt har.

Detta ger förutsättningar för åtgärder som rör sysselsättning, forskning och innovation, ekonomiska reformer, social sammanhållning och miljöfrågor i enlighet med Lissabonstrategin: åtgärder som ömsesidigt förstärker varandra med sikte på att skapa en mer dynamisk och konkurrenskraftig inre marknad och att ta itu med utmaningar på kort och på lång sikt för samhället som helhet.

Sedan strategin lanserades vid Europeiska rådets möte i Lissabon har den förstärkts på två punkter. Vid Europeiska rådets möte i Nice lanserades den socialpolitiska agendan med åtgärder för att förverkliga målen i Lissabonstrategin när det gäller fler och bättre arbetstillfällen och en modern välfärdsstat i ett mer integrerat samhälle. Huvudlinjerna i Lissabonstrategin kompletterades i Göteborg, då Europeiska rådet förde in en miljöaspekt i strategin och, i enlighet med EU-strategin för en hållbar utveckling, framhöll nödvändigheten av att se till att den politik som förs på olika områden är samstämmig med de långsiktiga målen.

De ekonomiska utsikterna på kort sikt inför Europeiska rådets möte i Barcelona

Vid en första anblick kan de ekonomiska och politiska förutsättningarna knappast vara mer annorlunda än de förutsättningar som rådde i mars 2000 eller vid Europeiska rådets vårmöte förra året.

Den ekonomiska avmattningen i USA, som förvärrades av otryggheten efter terroristangreppen i landet och det efterföljande politiska och militära läget, är en stor politisk utmaning för Europeiska unionen. Den har också fått också allvarliga direkta och indirekta konsekvenser såväl på det ekonomiska som på det sociala planet.

– Näringslivets och konsumenternas redan svaga förtroende har försvagats ytterligare.

– Tillväxtprognoserna i Europeiska unionen för åren 2001 och 2002 har skrivits ned betydligt.

– Investeringarna i näringslivet har minskat avsevärt, eftersom företag av alla storlekar i Europeiska unionen har väntat för att se i vilken riktning ekonomin pekar.

– Den minskning av arbetslösheten som skett under fyra år har stannat upp och skapandet av nya arbetstillfällen ser ut att avta betydligt.

Trots detta finns det anledning till en försiktig optimism att den nuvarande konjunkturnedgången blir kortvarig. De europeiska finansmarknaderna har återhämtat sig väl från chocken, med god hjälp av euron, som blev en realitet. Avmattningen återspeglar en till övervägande del cyklisk förändring i den globala ekonomin, som förvärrats genom en rad politiska och ekonomiska händelser av unik karaktär.

Den nuvarande situationen innebär inte att de i grunden sunda ekonomiska förutsättningarna eller behovet av att fullfölja Lissabonstrategin ifrågasätts. Strukturella reformer är en viktig del av den långsiktiga lösningen. Den lägre inflationen har dessutom gjort att de korta räntorna har sänkts med 1,5 procentenhet inom euroområdet (med parallella sänkningar i Danmark, Sverige och Förenade kungariket) under de senaste åren. Dessa räntesänkningar måste nu få slå igenom i ekonomin, och senare kan det eventuellt finnas utrymme för ytterligare räntesänkningar allt eftersom inflationen sjunker.

Om inte det allmänna politiska läget försämras, kan till och med en blygsam återhämtning förutses under det första halvåret i år, allteftersom förtroendet, konsumtionen och investeringarna återvänder. Tillväxten kommer troligtvis att bli stabilare under andra halvåret när exportmarknaderna utanför unionen börjar att återhämta sig.

Såsom de nya erfarenheterna har visat kan utvecklingen utanför Europeiska unionen leda till betydande återverkningar inom unionen. Detta innebär att det är ännu viktigare att genomföra strukturella reformer som gör unionen mindre sårbar för extern påverkan, såväl på det politiska som på det ekonomiska planet. Det belyser också vikten av att i full utsträckning engagera sig i ansträngningarna för att reformera och ombilda de internationella konstellationerna och att på ett aktivt sätt medverka i de förhandlingarna om handelsfrågor som pågår i Doha.

Europeiska rådets möte i Barcelona kommer att vara ett kritisk skede i Lissabonstrategin

I Barcelona skall Europeiska rådet bedöma de framsteg som gjorts. Europeiska rådet bör konsolidera framstegen, framhäva bristerna och fastställa prioriteringarna för de kommande 12 till 18 månaderna.

Detta kommer att ske i ett viktigt skede av Lissabonstrategin:

– Kommissionen har nu lagt fram de flesta av de viktigaste politiska förslagen.

– Den andra etappen att komma överens och besluta om dessa förslag är på god väg. Vad detta kommer att resultera i beror i stor utsträckning på Europaparlamentet eller rådet, som måste fatta beslut på viktiga områden i strategin.

– Slutetappen när de politiska beslut som fattats genomförs och börjar ge en praktisk inverkan på fältet har bara inletts.

För att den nya politiken skall leda till konkreta resultat, såsom visas i denna rapport, krävs dock insatser från alla berörda parter.

Viktiga framsteg har redan gjorts – t.ex. det ”telekompaket” som det nyligen beslutades om – tack vare det nära samarbetet mellan kommissionen, Europaparlamentet och rådet. På vissa andra viktiga områden som gäller ekonomiska och strukturella reformer har dock framstegen varit långsamma eller resultaten varit en besvikelse.

Europeiska unionen måste åtgärda denna eftersläpning innan den blir större, sända förtroendeingivande signaler och ge tydliga politiska impulser på de områden där framsteg i första hand måste göras. Lissabonstrategin innehåller en omfattande agenda och framsteg måste göras på alla områden, även om alla frågor inte kan eller bör ges samma uppmärksamhet vid Europeiska rådets årliga vårmöten.

2 FRAMSTEG I FÖRVERKLIGANDET AV LISSABONMÅLEN

I den tidsplan för reformer som anges nedan visas de viktigaste åtgärder som det beslutades om i Lissabon och i vilken utsträckning tidsfristerna för dessa åtgärder har kunnat hållas.

Tidsplan för Lissabonreformerna
med uppgifter om vilket år reformerna planeras träda i kraft

(✓ avser nödvändiga åtgärder som vidtagits eller beslut som fattats.
***** avser att tidsfristen kan komma att överskridas på grund av otillräckliga framsteg i rådet och Europaparlamentet.)

2001	✓	**Tillträde till lokala accessnät**
	✓	**Resultattavla** och **register över statligt stöd** Strategi för **förenkling av regelverket** *(viss fördröjning)*
2002		Nya ramar för **offentlig upphandling*** (2001 års tidsfrist för överenskommelse kunde inte hållas)
	✓	Nya ramar för **elektronisk handel** (2001 års tidsfrist kunde bara hållas i fråga om momsbestämmelser för e-handel) De första tvååriga **nationella handlingsplanerna mot utslagning och fattigdom** **Resultattavla för socialpolitiken**
2003	✓	Nya ramar för **telekommunikation** **Gemensam marknad för riskkapital*** **Ytterligare avreglering av elmarknaderna för företagskunder*** **Sjätte ramprogrammet för forskning** **Gemenskapspatent*** (2001 års tidsfrist för överenskommelse kunde inte hållas)
	✓	Liberalisering av **internationella godstransporter på det transeuropeiska järnvägsnätet**

2004		**Gemensamt europeiskt luftrum** Ytterligare **avreglering av gasmarknaderna för företagskunder*** Ramar för **energiskatter*** Ramar för **beskattning av sparande**
2005		**Gemensam marknad för alla finansiella tjänster*** Avreglering av **gas- och elmarknaderna för privatkunder** Start av EU:s obligatoriska **system för handel med utsläppsrätter för CO_2**
2006		Andra etappen i avregleringen av marknaden för **posttjänster**
2008	✓	Liberalisering av **alla internationella godstransporter per järnväg** **Satellitnavigeringssystemet Galileo** tas i drift* (2001 års tidsfrist för överenskommelse om struktur kunde inte hållas)
2009		En eventuell ny eller sista etapp i avregleringen av marknaderna för **posttjänster** (liberaliseringens effekter skall undersökas under 2006)

Ett separat arbetsdokument som kompletterar denna rapport innehåller en utförligare bedömning av framstegen[1] och en förteckning över de åtgärder som genomför Lissabonstrategin. En närmare beskrivning av de åtgärder som ingår i den socialpolitiska agendan kommer att ges i en separat resultattavla för socialpolitiken som kommer att offentliggöras före mötet i Barcelona.

I tabellen nedan visas att det återstår mycket att göra på vägen mot att förverkliga de viktigaste målen i Lissabonstrategin för att Europeiska unionen skall bli *världens mest konkurrenskraftiga och kunskapsbaserade ekonomi,* och att det i de flesta fall är vissa medlemsstater som redan visar vägen.

De ”indikatorer för bästa resultat” som anges i tabellen avser ett oviktat genomsnitt för de tre medlemsstater som kommit längst. De ger en betydelsefull indikation på vad som kan och bör uppnås under en viss tid[2], men de är bara avsedda att mäta framstegen i förverkligandet av målen på EU-nivå och utgör inga bindande mål för de enskilda medlemsstaterna.

---

1 Denna bedömning grundas på de strukturella indikatorer som fastställts. I flera fall omfattar de uppgifter som är jämförbara på EU-nivå inte tiden efter Europeiska rådets möte i Lissabon. När det gäller indikatorer för miljö och sammanhållning ges en bild som är fyra till fem år gammal. Detta visar på behovet av att prioritera det statistiska arbetet på alla områden i Lissabonstrategin. Se kommissionens arbetsdokument: SEK(2002) 29, 15.1.2002.

2 Sådana indikatorer för bästa resultat måste behandlas försiktigt. Vissa indikatorer är exempelvis särskilt känsliga för konjunkturcyklerna. Deras utveckling under följande år kommer dock att hjälpa till att visa framstegen, både i förhållande till andra medlemsstater och i förhållande till de allmänna mål som fastställdes i Lissabon där sådana finns.

Tabell 2: Framsteg i förverkligandet av vissa mål i Lissabonstrategin och indikatorer på bästa resultat

	Lissabon (tillgängliga uppgifter)	Barcelona (senaste uppgifter)	EU-indikator för bästa resultat*	EU-mål 2010
1. Allmän ekonomisk bakgrund				
a. **BNP per capita 1995 i KKS (köpkraftsstandard)** US=100 (99/01)	**65,1**	**65,1**	**96,0**	
b. Tillväxt i BNP i fasta priser 1995 (99/01)	**2,6**	**1,6**	**4,9**	
c. Produktivitet per arbetstagare i KKS US=100 (99/01)	**74,0**	**72,2**	**106,0**	
2. Sysselsättning				
a. Totalt (i procent av befolkningen i arbetsför ålder) 99/01	**63,2**	**63,9**	**73,6****	**70** 67 (2005)
b. Kvinnor 99/01	**52,8**	**54,7**	**69,0**	**60** 57 (2005)
c. Äldre (55–64 år) 99/01	**37,2**	**38,3**	**66,0**	**50**
3. Forskning och utveckling				
a. Totala (offentliga och privata) utgifter för forskning och utveckling i procent av BNP Åren 98 / 00	**1,87**	**1,90**	**3,1**	
b. Procentuell andel av de totala utgifterna för forskning och utveckling som finansieras av näringslivet Åren 98 / 99 (Källa: OECD/Eurostat)	**55,1**	**55,9**	***68,1***	
4. Utbildning				
a. Offentliga utgifter för utbildning i procent av BNP Åren 99, 00	**5,0**	**5,1**	**6,7**	-
b. Personer med kort skolgång (procentuell andel som inte genomgår någon vidare utbildning) Åren 99, 01	**18,7**	**17,7**	**7,2**	**9,4**
. Livslångt lärande (procentuell andel av vuxna som genomgår utbildning) Åren 99, 01	**8,2**	**8,3**	**21,4**	**-**
5. Tillgång till Internet				
a. Hushåll i EU (procentuell andel av hushållen) Åren 00 / 01	**18,4**	**37,7**	**60,6**	
b. Bredbandsuppkoppling i EU (procentuell andel av hushåll med kabel-/ADSL-anslutning) År 01	**2,5**	**5,8**	**14,9**	

c. Skolor i EU (procentuell andel av skolorna) År 01	-	**89**	**99**	**100** i slutet av 2001
6. Offentlig upphandling				
a. Värdet på offentlig upphandling som offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (procentuell andel av BNP) Åren 98 / 00	**1,8**	**2,4**	**3,9**	-
7. Riskkapital				
a. Startkapital (i procent av BNP) Åren 99 / 01	**0,038**	**0,036**	**0,079**	-
b. Utvecklingskapital (i procent av BNP) Åren 99 / 01	**0,104**	**0,099**	**0,192**	-
8. Statligt stöd				
a. Statligt stöd i procent av BNP Åren 95-97 / 97-99	**1,1**	**0,9**	**0,5**	-
9. Social sammanhållning				
a. Fattigdomsrisk (efter sociala transfereringar) År [97/98]	**18**	**18**	**10**	

Uppgifterna kommer från Eurostat om inget annat anges. Den fullständiga uppgiftsserien uppdateras regelbundet på följande webbplats: http://europa.eu.int/comm/eurostat. * Ej viktat genomsnitt av de tre EU-medlemsstater som uppvisar de bästa resultaten. ** 2001 års bedömning av de bästa lösningarna grundas på uppgifter från 2000 för Danmark och Nederländerna och på uppgifter från 2001 för Förenade kungariket.

Bedömning av framstegen under de två åren efter Lissabonmötet

Huvudbudskapen efter bedömningen av framstegen i förverkligandet av Europeiska unionens strategiska mål sammanfattas nedan. För att uppnå Lissabonmålen krävs en kontinuerlig tillväxt på 3 % inom EU. Med hänsyn till den konjunkturnedgång som Europeiska unionen nu befinner sig i är det ännu viktigare att det sker framsteg i arbetet med att genomföra de reformer som leder till en fortlöpande ökning av sysselsättningen och till en ökad arbetsproduktivitet.

Sedan mötet i Lissabon har skillnaden i BNP per capita mellan Europeiska unionen och USA varit oförändrad. Enligt de senaste uppgifterna motsvarar unionens BNP per capita 64 % av BNP per capita i USA. Skillnaden i arbetsproduktivitet per timma förklarar cirka en tredjedel av denna skillnad. De återstående två tredjedelarna beror på det mindre antalet arbetstimmar per år och arbetstagare och på den lägre förvärvsfrekvensen i unionen.

Framsteg måste göras på alla områden i Lissabonstrategin om denna skillnad skall kunna minska betydligt.

(a) Sysselsättning[3]

Arbetet med att uppnå full sysselsättning har påverkats av den nuvarande situationen, som medfört att den stadigt minskande arbetslösheten och skapandet av arbetstillfällen har stannat upp.

Huruvida näringslivet i Europeiska unionen kan skapa fler och bättre arbetstillfällen kommer att bero på hur snabbt unionens ekonomi återhämtar sig från konjunkturnedgången. Sysselsättningsstrategierna och särskilt arbetsmarknadsstrategierna bidrar dock till att fler människor får arbete. Den europeiska sysselsättningsstrategin har bidragit till att genomdriva dessa reformer. Det är viktigt att reformerna fortsätter och att de drar nytta av det utbyte av god praxis som sker i unionen. Under nuvarande förhållanden bör arbetsmarknadens parter uppmuntras till att föregripa och hantera förändringarna inom olika branscher och företag.

Högnivågruppen för kompetens och rörlighet[4] har understrukit behovet av att undanröja hinder för den geografiska rörligheten och att se till att människor har kunskaper som kan anpassas och som hjälper dem att byta yrke. Detta bör stödjas av ett öppet och integrerat system för information om arbetsmarknaden. Samtidigt står det klart av de strukturella indikatorer som gäller utbildning (livslångt lärande, personer med kort skolgång) att Europeiska unionen bara har gjort små framsteg när det gäller att förverkliga ett livslångt lärande för de flesta vuxna.

Rådet och Europaparlamentet har fortsatt att arbeta med ett antal förslag till lagstiftning, bland annat om hälsa och säkerhet i arbetet, arbetstagarinflytande och likabehandling för kvinnor och män. Nya diskussioner har inletts om kvalitet i arbetet och företagaransvar.

(b) Forskning och innovation

En dynamik har byggts upp kring det europeiska området för forskning. Denna dynamik har stimuleras av den överenskommelse som nåddes i december förra året om huvuddragen i det sjätte ramprogrammet för forskning. Den positiva utvecklingen har fortsatt, särskilt inom naturvetenskap och forskning och när det gäller det ökade antalet patent i förhållande till befolkningen eller antalet examina i naturvetenskap i unionen. Unionen står särskilt stark inom den akademiska forskningen och grundforskning, men de europeiska forskarna och företagen drar inte tillräcklig stor nytta av sin fackkunskap inom spjutspetstekniken, t.ex. bioteknik och biovetenskap[5] och annan ren teknik och miljöteknik.

Även i detta avseende är förändringar i företagsklimatet viktiga, men det är också viktigt att vidta snabbare åtgärder till stöd för en integrering av finansmarknaderna

---

3 Mer information finns i förslaget till gemensam sysselsättningsrapport för 2002, KOM(2001) 438. http://europa.eu.int/comm/employment_social/empl&esf/ees_en.htm

4 Slutrapport från högnivågruppen för kompetens och rörlighet, 14.12.2001: http://europa.eu.int/comm/employment_social/general/index_en.htm.

5 Denna uppfattning återspeglades vid det samråd om bioteknik och biovetenskap som hölls med de viktigaste aktörerna på området och som Europeiska kommissionen anordnade i september 2001. http://europa.eu.int/comm/biotechnology.

och en ökad tillgång på riskkapital när väl den cykliska konjunkturnedgången under 2001 vänds i andra riktningen, samt att uppnå en tidig överenskommelse om ett gemenskapspatent.

Tillräckliga framsteg har inte gjorts för att stärka Europeiska unionens kunskapsbas. Investeringarna i utbildning är fortfarande för låga, livslångt lärande har förverkligats i begränsad utsträckning och alltför många ungdomar lämnar fortfarande skolan utan eller med endast grundläggande kvalifikationer.

(c) Ekonomiska reformer

Betydande framsteg har gjorts på vissa områden när det gäller den inre marknaden och ekonomiska reformer[6], särskilt i samband med utformningen av regelverket för elektronisk handel och för kommunikationssektorn. Handlingsplanen *e*Europe 2002 har varit betydelsefull. Väsentliga framsteg har gjorts när det gäller att ansluta skolor till Internet[7]. Den inre marknaden har medfört tydliga fördelar i form av konkurrens, ökat urval och lägre priser på sådana viktiga områden som telekommunikation och energi.

Samtidigt har alla medlemsstater vidtagit åtgärder för att förbättra företagsklimatet och göra det lättare för företagen att skapa ny verksamhet och utöka verksamheten samt uppmuntrat till risktagande och innovation. De ansträngningar för att förenkla regelverket som framhölls i Lissabon och i Europeiska stadgan för småföretag måste fortsätta.

Såsom det påpekades i rapporten om produkt- och kapitalmarknadernas funktion krävs det dock ytterligare ansträngningar för att förbättra den inre marknaden. Prisutjämningen förefaller ha bromsats upp under de senaste åren. Dessutom har framstegen med de strukturella och ekonomiska reformerna inte varit enhetliga. Vissa medlemsstater måste fortfarande göra stora insatser för att uppfylla det mål som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Stockholm: att ha genomfört 98,5 % av den antagna EG-lagstiftningen på nationell nivå senast i mars 2002.

En stor del av de 1 500 överträdelseförfaranden som pågår mot medlemsstaterna på grund av att de inte tillämpar lagstiftningen för den inre marknaden på ett riktigt sätt avser hinder för tillhandahållande av tjänster över nationsgränserna, trots att tjänstemarknaderna var ett av de områden som Europeiska rådet lade särskilt stor vikt vid i Lissabon. Tyvärr har bara små framsteg gjorts i arbetet med kommissionen planer för integrering av tjänstesektorn. En del av de viktigaste strukturella reformerna (inklusive vissa där en överenskommelse krävdes i slutet av förra året), som gäller el, gas, satellitnavigeringssystemet Galileo samt marknaderna för finansiella tjänster och för offentlig upphandling, har inte genomförts. Här har bara

---

6 Mer information finns i rapporten ”Ekonomisk reform : Rapport om produkt- och kapitalmarknadernas funktion i gemenskapen [Cardiffrapporten, KOM(2001) 736] och i resultattavlan för den inre marknaden, nr 9, november 2001.
http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/update/economicreform/index.htm.
Se även konkurrensrapporten för 2001,
http://europa.eu.int/comm/enterprise_policy/competitiveness/doc
/competitiveness_report_2001/index.htm

7 Kommissionen kommer inom kort att offentliggöra ett meddelande om ”eEurope 2002”, som handlar om benchmarking, övervakning och framtida utmaningar.

begränsade framsteg gjorts, trots att tidsfristerna fastställdes av stats- och regeringscheferna.

(d) Sammanhållning[8]

Europeiska unionens socialpolitiska agenda har gett nya impulser och nya ramar för att förverkliga Lissabonmålen när det gäller en ökad sammanhållning.

I mitten av 1990-talet befann sig omkring 18 % av befolkningen på 60 miljoner i riskzonen för att hamna i fattigdom och det fanns betydande skillnader mellan (och inom) medlemsstaterna. Utan sociala transfereringar skulle denna andel ha uppgått till 26 %. Liknande variationer kunde konstateras i fråga om inkomstfördelning mellan de rikaste och de fattigaste hushållen. De sociala trygghetssystemen har varit en betydelsefull faktor för att undvika att människor hamnar i fattigdom.

Bristen på nya uppgifter gör att det är svårt att bedöma effekterna av en period med starkare tillväxt och sjunkande arbetslöshet under den andra delen av decenniet. Efter Lissabonmötet har man på EU-nivå och i medlemsstaterna vidtagit konkreta åtgärder mot fattigdom, diskriminering och social utslagning med tillhörande handlingsprogram. Medlemsstaterna har utarbetat sina första tvååriga nationella handlingsplaner mot utslagning och fattigdom. Detta arbete har byggt på utbyte av god praxis och på utveckling av fastställda indikatorer. Det har inte bara inbegripit medlemsstaterna, utan även arbetsmarknadens parter och det civila samhället. Det krävs dock tid innan dessa åtgärder ger några effekter under nästa år. Den statistiska basen för mätning av både den ekonomiska och den sociala sammanhållningen måste stärkas.

Samtidigt belyser det arbete[9] som gäller den åldrande befolkningens effekter på pensionssystemen och på de sociala trygghetssystemen vad som står på spel och det faktum att det krävs mer arbete på detta område.

Skillnaderna i resultat, mätt i BNP per capita, mellan de olika medlemsstaterna är fortfarande stora och de är ofta lika stora inom som mellan olika medlemsstater. Trots att skillnaderna mellan medlemsstaterna består har de dock minskat betydligt sedan 1998, särskilt i de länder som omfattas av sammanhållningsfonden (Grekland, Irland, Portugal och Spanien) där den ursprungliga klyftan minskat med en tredjedel. Skillnaderna i arbetslöshet mellan olika regioner är fortfarande stor och de värst drabbade regionerna har en genomsnittlig arbetslöshet på över 20 %.

(e) Miljö

Viktiga politiska åtgärder har vidtagits under de sju månader som gått efter lanseringen av Europeiska unionens strategi för hållbar utveckling vid Europeiska

---

[8] Mer information finns i den andra rapporten om ekonomisk och social sammanhållning, KOM(2001) 24.
http://www.inforegio.cec.eu.int/wbdoc/docoffic/official/reports/contentpdf_sv.htm

[9] Mer information finns i meddelandet om gemensamma principer och mål för att trygga pensionssystemens långsiktiga stabilitet, KOM(2001) 362.
http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/social/com362/com362-2001_sv.pdf

rådets möte i Göteborg[10]. I Barcelona måste de impulser som ges till transport- och energipolitiken ta relevant hänsyn till miljön. Tillgängliga uppgifter tyder på att utsläppen av växthusgaser minskade under 1990-talet. Det återstår dock fortfarande en mycket svår utmaning när det gäller att uppfylla de fastställda målen för minskade utsläpp och de mål som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Göteborg när det gäller att uppnå en ökad tillväxt av BNP utan en motsvarande ökning av transporterna. Ytterligare åtgärder kommer att krävas, i synnerhet som trafiken (särskilt flygresorna och godstransporterna på vägarna) har ökat i samma utsträckning som eller snabbare än BNP. Vid de konferenser som hölls i Bonn och Marrakech tillhandahölls dock ramar för att ta itu med klimatförändringar.

Antagandet av de åtgärder som föreslogs i förra årets vitbok om transportpolitik[11] kommer att bidra till det fortsatta arbetet med att utarbeta en långsiktigt hållbar transportpolitik.

Ren teknik kommer också spela en betydelsefull roll. Den kan bidra till att ta itu med miljöfrågorna och även till att förbättra utvecklingen av hela ekonomin. Kommissionens kommande rapport om (den rena) miljötekniken effekter på tillväxten och sysselsättningen visar att befintliga hinder måste undanröjas om teknikens fulla potential skall kunna utnyttjas. Dessa hinder beror på prisincitament, men t.ex. också på bristande medvetenhet om vilka inbesparingar som kan göras om man minskar utsläppen.

3 POLITISKA ÅTGÄRDER

3.1 Upprätthålla dynamiken

Europeiska unionen måste hålla fast vid den politik för makroekonomisk stabilitet som man enats om, upprätthålla den dynamik som ligger till grund för hela Lissabonstrategin och fokusera på de områden som kan bidra till de största framstegen.

3.1.1 Ett starkt engagemang för stabilitets- och tillväxtpakten bidrar till ett ökat förtroende

Ramarna för den makroekonomiska politiken ger den stabilitet som bör kunna påskynda unionens återgång till en högre tillväxt:

– Den nuvarande makroekonomiska politiken inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten kan bidra till att tillgodose de behov som finns på kort sikt i ekonomin utan att det äventyrar stabilitetsmålet på medellång sikt.

---

[10] Mer information finns i meddelandet ”Hållbar utveckling i Europa för en bättre värld: En strategi för hållbar utveckling i Europeiska unionen, KOM(2001) 264.
http://europa.eu.int/comm/environment/eussd/index_sv.htm

[11] Vitboken ”Den gemensamma transportpolitiken fram till 2010: Vägval inför framtiden”, KOM(2001) 370.
http://europa.eu.int/comm/energy_transport/sv/lb_sv.html

– De gynnsammare monetära villkoren har tillsammans med minskade risker för en sämre prisstabilitet bidragit till en justering av de makroekonomiska åtgärderna.

– Budgetpolitiken bidrar också till att stabilisera ekonomin. I vissa medlemsstater har betydande skattesänkningar genomförts under 2001 (på 0,5 % av BNP).

– De automatiska budgetstabilisatorerna i stabilitets- och tillväxtpakten verkar. På grund av effekterna av konjunkturcykeln förväntas budgetbalansen bli sämre.

De medlemsstater som fortfarande har underskott bör sträva efter att undanröja dessa underskott senast 2003–2004 och samtidigt låta de automatiska budgetstabilisatorerna verka inom den allmänna gränsen för budgetunderskott på 3 % av BNP. Om inte budgetkonsolideringen fortsätter under 2002 kommer det att krävas ännu större ansträngningar under de två kommande åren.

Mot denna bakgrund visar den nuvarande konjunkturnedgången att Europeiska unionens ekonomi fortfarande är sårbar för ekonomiska och politiska händelser i andra delar av världen. Om reformerna inom ramen för Lissabonstrategin genomförs skulle detta bidra till att minska de plötsliga händelsernas effekter på Europeiska unionen.

– **Europeiska rådet** bör visa ett starkt engagemang för makroekonomisk stabilitet och för ytterligare konsolidering av de offentliga finanserna på medellång sikt.

3.1.2 Upprätthålla den dynamik som ligger till grund för målen i Lissabonstrategin

I Barcelona måste Europeiska rådet se till att strategin flyttas fram på alla områden, såväl på det ekonomiska och sociala området som på miljöområdet. Åtgärder på dessa områden förstärker varandra på ett ömsesidigt sätt och bara ett integrerat angreppssätt kommer att kunna garantera att Europeiska unionen kan förverkliga sitt mål att åstadkomma hög tillväxt och full sysselsättning och samtidigt inte avvika från en hållbar utveckling. Följande punkter bör framhållas:

(a) Åtgärda eftersläpningen med de ekonomiska och strukturella reformer

En eftersläpning finns. Tidsfristerna för att fatta och genomföra besluten har inte kunnat hållas, ofta på grund av kortsiktiga sektoriella eller politiska intressen.

Detta utgör ett verkligt problem som innebär faktiska kostnader för näringslivet och för medborgarna i hela Europeiska unionen.

Kommissionen ordförande Romano Prodi framhöll denna eftersläpning i sina skrivelser till stats- och regeringscheferna i november och t ill Europaparlamentets talman. I skrivelserna angavs de frågor[12] i vilka framsteg måste göras före Barcelonamötet[13].

---

[12] Ordföranden identifierade gemenskapspatentet, den ännu inte antagna lagstiftningen om offentlig upphandling, förslagen som gäller distansförsäljning av finansiella tjänster och fondföretag (investeringsfonder), samt inom ramen för handlingsplanen för finansiella tjänster, de ännu inte antagna förslagen om marknadsmissbruk, säkerheter, prospekt, pensionsfonder, gränsöverskridande betalningar och internationella bokföringsstandarder.

Stats- och regeringscheferna i Europeiska rådet måste ta sitt ansvar för att leda sina respektive regeringar. De bör se till att deras ministrar löser tvister om detaljer i enskilda förslag och inte godta att tidsfrister som inte hålls bara ersättas med nya tidsfrister eller att stats- och regeringscheferna själva tvingas lösa detaljfrågor i komplexa förslag. Europaparlamentet måste ta sin del av ansvaret för att se till att eftersläpningen åtgärdas.

Europeiska rådet bör ta itu med denna fråga genom att överväga alternativ som kan åtgärda eftersläpningarna på detta område:

- Ordförandelandet i rådet skulle kunna anordna extra rådsmöten inför Europeiska rådets vårmöten för att lösa återstående frågor.
- Ordförandelandet i rådet bör där det är möjligt i full utsträckning utnyttja röstning med kvalificerad majoritet för att se till att besluten om Lissabonreformerna inte försenas, särskilt på de områden som anges i denna rapport.
- Stats- och regeringscheferna bör säkerställa en lämplig intern samordning så att framsteg uppnås i hela strategin.

Om blockeringarna inte kan lösas upp kommer förslagens faktiska betydelse och behovet av dessa förslag att ifrågasättas. I sådana fall kommer kommissionen att överväga att dra tillbaka sina förslag. Om de bristande framstegen – t.ex. i fråga om gas- och elmarknaderna – leder till negativa effekter på konkurrensen och bromsar integrationen av marknaderna kommer kommissionen, i likhet med vad man gjorde på 1990-talet i fråga om telekommunikation, att överväga att anta lagstiftning för att öppna marknaderna med hjälp av de befogenheter som kommissionen har enligt EU:s konkurrensregler.

(b) Garantera reformernas långsiktiga stabilitet

Hållbar utveckling innebär att man ser till att politiken står i samklang med de långsiktiga målen. De ekonomiska, sociala och miljömässiga målen påverkar alla livskvaliteten. Därför har en miljöaspekt införts i Lissabonstrategin. Detta skall säkerställa att de tre olika aspekterna avvägs på ett riktigt sätt när den politiska inriktningen läggs fast på högsta politiska nivå.

Detta innebär att politikens allmänna återverkan och samstämmighet skall bedömas i förhållande till de övergripande målen på lång sikt. Kommissionen håller för närvarande på att utarbeta mekanismer för bedömning av i vilken grad kommissionens förslag är förenliga med en hållbar utveckling. Dessa kommer att börja användas före årets slut.

Att öka samstämmigheten i den politik som förs kommer att vara särskilt viktigt under de kommande 12 till 18 månaderna på transport- och energiområdet.

Även om exempelvis en ytterligare avreglering av transport- och energimarknaderna kommer att innebära lägre kostnader och lägre priser, får denna avreglering inte leda

---

[13] Bland frågorna i det prioriterade paketet har framsteg gjorts på alla punkter med undantag av gemenskapspatentet, offentlig upphandling, pensionsfonder och prospekt. Dessutom krävs det snabba åtgärder när det gäller satellitnavigeringssystemet Galileo och de institutionella ramarna i Lamfalussy-rapporten.

till att incitamenten till investeringar i ren teknik och effektiv energianvändning faller bort för enskilda personer och för företag. Därför måste bidrag som leder till negativa miljöeffekter tas bort och ändamålsenliga miljöskatter införas. Dessutom bör tillsynsmyndigheterna säkerställa ett lämpligt marknadstillträde för förnybara energikällor.

Europaparlamentet och rådet

– bör anta direktivet om energiskatter senast i december 2002.

Kommissionen kommer under 2002 att lägga fram

– nya förslag till prissättning på infrastruktur inom transportområdet för att se till att kostnaderna för användning av olika transportmedel på ett bättre sätt avspeglar samhällskostnaderna; De inkomster som flyter in skulle kunna användas som en extra finansieringskälla för att bygga ut de förbindelser som saknas i de transeuropeiska näten, särskilt alternativ till vägtransporter,

– nya förslag till säkrare transportsystem i Europeiska unionen, och

– parallellt med de fortsatta förhandlingarna om direktivet om energiskatter, se över den allmänna strategin för energiskatter samt undersöka olika alternativ att arbeta vidare med att få energipriserna att på ett bättre sätt avspegla de totala samhällskostnaderna.

Politiken liksom ny infrastruktur, inklusive de transeuropeiska näten, måste kunna förenas med en hållbar utveckling. Kommissionen kommer att lägga fram förslag som syftar till att öka effektiviteten och trygga energiförsörjningen i enlighet med det samråd som genomfördes om den grönbok som offentliggjordes i november 2000[14].

(c) Fortsätta att främja ekonomisk och social sammanhållning

En ökad ekonomisk och social sammanhållning kan uppnås med hjälp av en kombination av en bättre ekonomisk utveckling, ett förverkligande av ett kunskapsbaserat samhälle och ett långsiktigt strukturstöd i form av investeringar i infrastruktur och människor, särskilt i de minst utvecklade regionerna. Denna sammanhållning bygger på styrkan och ambitionerna i den europeiska sociala modellen och i välfärdsstaten. Enligt denna modell får människor hjälp att komma tillbaka till arbetslivet, eftersom modellen utgår från att ett arbete ofta är det bästa skyddet mot social utslagning. I denna modell kombineras ett system till rimliga kostnader som ger en omfattande social trygghet med en betoning på den sociala sammanhållningen, vilket ofta uppfattas vara det som saknas i USA.

Detta mål är särskilt viktigt för mindre välbärgade regioner och för mindre gynnade samhällsgrupper, för vilka sammanhållning inte bara är en biprodukt av en framgångsrik integration, utan ett tecken på solidaritet. Detta kräver att fortsatta ansträngningar görs för att investera på lång och medellång sikt, vilket kommer att bli ännu nödvändigare i en utvidgad europeisk union.

---

[14] Mot en europeisk strategi för trygg energiförsörjning, KOM(2000) 769. http://europa.eu.int/comm/energy_transport/sv/lpi_lv_sv1.html

Europeiska rådet bör

- fastställa målet att fram till 2010 halvera antalet människor i Europeiska unionen som riskerar att hamna i fattigdom[15]; Medlemsstaterna bör i sina tvååriga nationella handlingsplaner mot fattigdom och social utslagning visa hur de kommer att bidra till att förverkliga detta mål; Arbetet bör bygga på de indikatorer för social integration som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Laeken,

- stödja det pågående arbetet med den åldrande befolkningens effekter på hälso- och sjukvården och på äldreomsorgen i syfte att öka samarbetet och utbytet av god praxis.

(d) Garantera trygga och stabila pensioner på lång sikt

Den demografiska försörjningsbördan – förhållandet mellan befolkningen i arbetsför ålder och pensionärerna – kommer att mer än fördubblas från nuvarande andel på 24 % till 49 % år 2050. Prognoser för de framtida pensionsutgifterna visar en stor ökning på mellan 3 och 5 procentenheter av BNP i de flesta länder, och till och med ännu högre i vissa länder. En sådan ökning ger anledning till allvarliga bekymmer både när det gäller pensionssystemen och när det gäller de offentliga finanserna.

Europeiska rådet bör uppmana till att de reformer av pensionssystemen som pågår i de flesta medlemsstater fortsätter för att

- se till att pensionssystemen kan förverkliga sina sociala mål,

- trygga pensionssystemens finansiella stabilitet på lång sikt,

- öka pensionssystemens förmåga att kunna anpassas till ett samhälle i förändring.

(e) Utveckla företagarandan i ett gynnsamt företagsklimat och stimulera en effektiv konkurrens

En sund ekonomi, en högre kvalificerad och rörligare arbetskraft, integrerade energi-, transport- och finansmarknader samt en starkare kunskaps- och teknikbas inom Europeiska unionen är faktorer som ger möjligheter.

För att omsätta dessa möjligheter i ekonomisk tillväxt och i arbetstillfällen behövs företag och kreativa företagare i Europeiska unionen samt ett konkurrensklimat som inte snedvrids av privata eller statliga åtgärder. Hur framgångsrikt detta kommer att ske beror på hur dessa möjligheter utnyttjas. Det är i synnerhet småföretagarna[16] som utgör ryggraden i den europeiska ekonomin. De är av central betydelse för innovation och sysselsättningsskapande.

---

15 Målet bör grundas på ett genomsnitt för 1997 (senaste år med tillgängliga uppgifter) på 18 % av befolkningen i hela Europeiska unionen som anses kunna hamna i fattigdom efter det att hänsyn tagits till stöd från de sociala trygghetssystemen.

16 Kommissionen kommer före mötet i Barcelona att lägga fram sin årliga rapport om Europeiska stadgan för småföretag.
http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter_sv.pdf

Företagsverksamheten kommer att blomstra i ett gynnsamt företagsklimat. Detta förutsätter framsteg på många områden, som tillsammans leder till betydande förändringar.

Vid Europeiska rådets möte i Stockholm åtog sig medlemsstaterna att minska det statliga stödet och istället inrikta stödet på övergripande mål. Även om de har gjort vissa framsteg när det gäller att minska stödbeloppen bör de fortsätta sina fortlöpande insatser och inte låta förändringar i det ekonomiska klimatet bli en ursäkt för motsatta åtgärder.

Europeiska rådet bör stödja det pågående arbetet med att

- minska det statliga stödet i förhållande till BNP och istället inrikta stödet på övergripande mål av gemensamt intresse, inklusive mål som rör sammanhållningen,
- senast i juni 2002 färdigställa en handlingsplan för förbättring och förenkling av regelverket,
- utarbeta kvantitativa mål för företagsverksamhet, småföretag och affärsklimat, som t.ex. kan gälla minskning av den tid det tar att registrera ett företag eller tillgång till myndighetstjänster online; Detta kommer att bidra till att uppmärksamheten inriktas på de områden där framsteg i första hand behövs och till att visa när framstegen har uppnåtts; Flexibilitet kommer att krävas för att medlemsstaterna, bland de gemensamt fastställda målen, skall kunna sträva efter att uppnå de mål som bäst motsvarar deras specifika prioriteringar,
- förstärka insatserna kring alla tio handlingslinjer i Europeiska stadgan för småföretag (som det beslutades om vid Europeiska rådets möte i Feira i juni 2000),
- förbättra skattebestämmelserna för företag i Europeiska unionen genom att ta itu med hinder för ekonomisk verksamhet som bedrivs över nationsgränserna.

Europeiska kommissionen kommer att

- föreslå målinriktade åtgärder på kort sikt, t.ex. ändringar i de befintliga direktiven om fusioner och moder-/dotterbolag så att de även omfattar beskattning. Kommissionen kommer att undersöka allmänna lösningar på medellång sikt, t.ex. möjligheten för företag att arbeta med ett enda regelverk för bolagsbeskattning som föreskriver en konsoliderad gemensam skattebas för deras EU-verksamhet.

3.2 Ställa in fokus under 2002

Europeiska rådet bör i Barcelona lägga största vikt vid främst följande tre områden under detta år:

- Sysselsättningspolitik och särskilt aktiva arbetsmarknadsstrategier för att minska arbetslösheten och förbättra sysselsättningsutsikterna för hela arbetskraften, men särskilt för att öka förvärvsfrekvensen för kvinnor och äldre.
- Ekonomiska reformer för att öka konkurrensen, integrationen och investeringarna i Europeiska unionens nätverksamhet och för att påskynda arbetet med att åstadkomma integrerade finansmarknader.
- En bättre kunskapsbas i Europeiska unionen.

Åtgärder på dessa områden kan betyda mest för Europeiska unionens utveckling på lång sikt. De kommer att bidra till att stimulera sysselsättningen, investeringarna och produktiviteten på kort och på medellång sikt, inte bara inom specifika sektorer utan i hela ekonomin.

När det är lämpligt kommer kommissionen att se till att de förslag man lägger fram till allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken och för sysselsättningen omsätter dessa prioriteringar i praktiska åtgärder som skall vidtas på europeisk och på nationell nivå.

3.2.1 Utarbeta en sysselsättningspolitik som inriktas på aktiva arbetsmarknadsstrategier för europeiska arbetsmarknader

Europeiska unionens sysselsättningsmål för 2005 och 2010 måste bibehållas samtidigt som insatserna för att skapa fler och bättre arbetstillfällen och för att få fler människor i arbete måste påskyndas. Åtgärder bör främjas till stöd för särskilda grupper, t.ex. kvinnor och äldre, så att de kan komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden.

- **Europeiska kommissionen** kommer under 2002 att lägga fram ett förslag till översyn av EU:s sysselsättningsstrategi för att bygga vidare på de resultat som uppnåtts och för att integrera Lissabonmålen, inklusive tidsplanen för Luxemburgprocessen.

- **Medlemsstaterna** bör från och med 2003 ange hur de kommer att bidra till att förverkliga dessa EU-mål, genom att de i sina nationella handlingsplanerna för sysselsättningen fastställer ambitiösa mål som kan uppnås på nationell nivå. Detta bör avspeglas i sysselsättningsriktlinjerna för 2003.

Framsteg är möjliga om alla relevanta aktörer vidtar åtgärder, men särskilt medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter. Åtgärderna bör inriktas på följande:

(a) Undanröja hinder och hämskor som gör att människor inte vill ta ett arbete eller inte vill stanna kvar på arbetsmarknaden

(i) Beskattning

Medlemsstaterna har redan sänkt skatterna – från 1999 till 2001 – med i genomsnitt ¾ procentenhet av BNP. Denna utveckling bör fortsätta så att skatterna ytterligare sänks med ungefär en procentenhet fram till 2005. Dessa skattesänkningar måste fullt ut respektera stabilitets- och tillväxtpakten och de bör i regel kompenseras genom en minskning av de offentliga utgifterna.

- **Europeiska rådet** bör understryka att medlemsstaterna i sina ytterligare skattesänkningar bör prioritera skattesänkningar till förmån för låginkomsttagare.

(ii) Förmåner

Allmänna reformer som tar itu med skatternas och förmånernas kombinerade effekt att avhålla människor från att ta ett arbete och stanna kvar på arbetsmarknaden är en ytterst viktig prioritering i många medlemsstater.

Dessa reformer bör inriktas på kontrollsystemen och på kvalifikationskraven för förmånerna. De måste fokusera på att öka de incitament som gör att arbete lönar sig och samtidigt garantera att målen för de sociala trygghetssystemen inte undergrävs.

Europeiska rådet bör understryka vikten av att påskynda de viktigaste reformerna av förmåner på nationell nivå, med beaktande av de kombinerade effekterna av skatter och förmåner.

Medlemsstaterna bör vidta åtgärder som

- avhåller enskilda personer från förtida uttag av pension och företag från att införa system för förtida uttag av pension; Detta kommer att bidra till ett ökat deltagandet i arbetskraften och en ökad förvärvsfrekvensen för äldre arbetstagare och bör leda till en höjning av den faktiska genomsnittliga pensionsåldern, som för närvarande ligger på omkring 58 år, till 60 år 2010; Större ansträngningar bör göras i medlemsstater med en lägre förvärvsfrekvens för äldre arbetstagare.

- främjar en gradvis övergång från arbete till pension (t.ex. uppmuntran till deltidsarbete) och belöna de personer som stannar kvar längre i arbetslivet,

- tar itu med reformer av behovsprövade förmåner utan att äventyra de sociala målen eller undergräva incitamenten till utbildning, med sikte på att se till att varje medlem i ett hushåll får ett incitament att arbeta.

Kommissionen kommer att undersöka vidare hur en kombination av olika strategier påverkar deltagandet i arbetskraften (t.ex. incitamentsystem, nackdelar med att arbeta med annan sysselsättning efter pensioneringen).

Arbetsmarknadens parter bör uppmuntras att stödja ett mer successivt utträde ur arbetskraften för äldre arbetstagare. Medlemsstaterna kan hjälpa till med att ändra regelverket, t.ex. för vissa typer av förmånssystem (exempelvis de system som är knutna till hälso- och sjukvård).

(iii) Utveckla barnomsorgen och undersöka orsakerna till de nuvarande könsskillnaderna på arbetsmarknaden

För att öka kvinnors deltagande i arbetskraften bör både den offentliga och den privata barnomsorgen förbättras. Genom att fastställa mål som bygger på de framtida indikatorerna för barnomsorg kommer man att bidra till att det byggs upp en dynamik som leder till ytterligare förbättringar. Bristen på barnomsorg är bara ett exempel på en av de faktorer som påverkar kvinnors deltagande i arbetskraften och som bidrar till könsskillnaderna.

Europeiska rådet bör fastställa följande EU-mål för 2010:

- Barnomsorg skall finnas för minst 90 % av barn mellan tre år och den obligatoriska skolåldern och för minst 33 % av barn under tre år.

Kommissionen kommer under 2002 att inleda en omfattande studie för att undersöka varför det finns skillnader som leder till en uppdelning mellan könen, inklusive löneskillnader.

(b) Främja anställbarhet, anpassningsförmåga och rörlighet för en bättre hantering av förändringarna

(i) En handlingsplan för kompetens och rörlighet

Arbetet i högnivågruppen för kompetens och rörlighet har belyst vissa stora hinder för en ökad yrkesmässig och geografisk rörlighet i Europeiska unionen. Dessa hinder kan bero på brist på viktig kompetens, avsaknad av ett system för erkännande av yrkeskvalifikationer som är mer enhetligt, öppet och flexibelt och andra problem som rör kvalifikationer, brist på information om arbetstillfällen i andra medlemsstater, problem som gäller pensioner samt tillgång till hälso- och sjukvård och social trygghet.

Kommissionen kommer inom kort att lägga fram en handlingsplan som syftar till att undanröja de hinder som finns på de europeiska arbetsmarknaderna senast 2005. I handlingsplanen kommer åtgärder att föreslås för att

- i högre grad anpassa utbildningssystemen till behoven på arbetsmarknaden,
- minska de hinder för erkännande av yrkeskvalifikationer som finns när det gäller regelverk och administrativa bestämmelser och andra hinder som finns på grund av sättet att erkänna formella och informella kvalifikationer,
- se till att rättigheter till socialförsäkringsförmåner, inklusive pensioner, i full utsträckning får tas med mellan alla EU-länder; Detta bör omfatta en mycket praktisk och symbolisk åtgärd, nämligen att ersätta de pappersblanketter som nu krävs för sjukvård i en annan medlemsstat med ett EU-sjukförsäkringskort; Med ett sådant kort skulle man sträva efter att förenkla rutinerna snarare än att ändra befintliga rättigheter och skyldigheter,
- analysera samspelet mellan invandring, sysselsättning och socialpolitik.

Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för ökad rörlighet inom sina territorier.

- Detta kräver en målinriktad insats både genom en aktiv arbetsmarknadsstrategi, genom en förstärkning av administrationen av förmånssystemen och genom en ökad flexibilitet när det gäller möjligheten att ta med sig förmåner till olika regioner. Det kräver också att man vid lönesättningen i ökad utsträckning beaktar produktiviteten och läget på arbetsmarknaden inom olika sektorer och geografiska områden.

(ii) Föregripa och hantera förändringar i samband med omstrukturering av företag

Vid behandlingen av sysselsättningsaspekter och sociala aspekter i samband med omstrukturering av företag är det viktigt att det förs en dialog mellan arbetsmarknadens parter på alla nivåer. En sådan dialog kommer att bidra till ett mer förebyggande och aktivt angreppssätt som föregriper och strävar efter att hantera dessa förändringar.

Kommissionen håller för närvarande på att inleda den första etappen av samrådet med arbetsmarknadens parter när det gäller föregripande och hantering av förändringar. Samrådet kommer att gälla de sociala aspekterna på omstrukturering av företag. Kommissionen förväntar sig att arbetsmarknadens parter utarbetar gemensamma strategier som grundas på de bästa lösningarna.

– **Europeiska rådet** bör framhålla behovet av ett aktivt angreppssätt när det gäller förändringar med hänsyn till att det krävs en ökad flexibilitet i ekonomin samt uppmana arbetsmarknadens parter att fortsätta arbetet på detta område.

3.2.2 Sammankoppla EU och sammankoppla marknaderna

Europeiska unionen har under femtio år utvecklats till att bli ett nätverk som präglas av ömsesidigt beroende och integration. De beslut som genomför de viktigaste strukturella reformer som det beslutades om i Lissabon måste fattas under 2002. Arbetet med att skapa det regelverk som behövs för att åstadkomma integrerade finansmarknader måste påskyndas för att kapitalkostnaderna skall kunna minskas och arbetstillfällen skapas och för att medborgarna och företagen skall kunna dra full nytta av euron. Europaparlamentet och rådet måste fastställa en tidsplan och ramar för en ytterligare integration på gas- och elmarknaderna och för viktiga frågor på transportområdet. De förbindelser som saknas i EU:s viktigaste infrastrukturnät måste byggas ut och investeringar i grundläggande infrastruktur uppmuntras.

(a) Finansmarknader

Framsteg har gjorts på vägen mot att förverkliga Lissabonmålen när det gäller fullt integrerade marknader för värdepapper senast 2003 och marknader för finansiella tjänster senast 2005, men de har inte varit tillräckligt snabba. Detta är av avgörande betydelse för tillväxten, konkurrenskraften, arbetstillfällena och företagen inom EU. Återstående administrativa och juridiska hinder måste undanröjas. Direktiven om fondföretag (UCITS) om harmoniserade investeringsfonder[17] och förordningen om gränsöverskridande betalningar har redan formellt antagits. Beslut krävs på andra viktiga områden i handlingsplanen för finansiella tjänster om unionen i tid skall kunna åstadkomma en integrerad sektor för finansiella tjänster enligt vad som utlovades vid Europeiska rådets möten i Lissabon och Stockholm.

Europaparlamentet och rådet bör

– senast i juni 2002 anta de förslag som ännu inte har antagits om distansförsäljning av finansiella tjänster, säkerheter, marknadsmissbruk och internationella bokföringsstandarder,

– senast i december 2002 anta de förslag som ännu inte har antagits om pensionsfonder, finansiella konglomerat och prospekt.

Den högnivågrupp för bolagsrätt som inrättats av Europeiska kommissionen har lämnat sin första rapport om frågor som rör övertagandebud. Med beaktande av gruppens rekommendationer kommer kommissionen att lägga fram ett nytt förslag under det andra halvåret i år. Kommissionen önskar en fullständig politisk överenskommelse om denna viktiga fråga senast i slutet av 2002.

(b) Energi och transport

Slutliga beslut krävs före utgången av 2002 om åtgärder för ytterligare integration av energi- och transportmarknaderna inom Europeiska unionen. En ytterligare

[17] Undertakings for collective investment in transferable securities (företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper).

avreglering av marknaderna kommer att bidra till bättre tjänster för företag och medborgare samtidigt som det säkerställer adekvata tjänster till rimliga priser i hela Europeiska unionen.

(i) Avreglering av marknader

Europaparlamentet och rådet bör

- så tidigt som möjligt under 2002 anta de förslag som ännu inte har antagits om fastställande av datum och ramar för den slutliga etappen i liberaliseringen av el- och gasmarknaderna,
- senast i december 2002 anta förslagen om upprättande av det gemensamma europeiska luftrummet, de föreslagna reglerna om fördelning av ankomst- och avgångstider vid flygplatser samt de förslag som ännu inte har antagits om tillträde till hamntjänster och offentliga upphandlingsavtal,
- göra betydande framsteg med det kommande andra åtgärdspaketet för en vitalisering av Europeiska unionens järnvägar så att det kan antas under 2003.

Rådet måste mot bakgrund av slutsatserna från Europeiska rådets möte i Laeken

- senast i mars 2002 fatta de beslut som är nödvändiga för att officiellt inleda utvecklingsetappen när det gäller satellitnavigeringssystemet Galileo.

(ii) Förbindelser som saknas

Avregleringen av marknaderna måste åtföljas av insatser som förbättrar utnyttjandet av befintliga nät och som kompletterar de förbindelser som saknas när det gäller energi och transporter inom Europeiska unionen. Detta kommer att stärka den inre marknaden och leda till en effektivare konkurrens. På energiområdet kommer detta att bidra till en bättre tillgång till nationella nät för förnybara energikällor och öka EU:s långsiktiga trygghet när det gäller energiförsörjning.

I enlighet med sitt meddelande om europeiska nät inom energisektorn från december 2001 anser Europeiska kommissionen att det är av avgörande betydelse att öka sammankopplingen av de nationella näten.

- **Europaparlamentet och rådet** bör senast i december 2002 anta de reviderade riktlinjerna med tillhörande finansiella bestämmelser för de transeuropeiska energi- och transportnäten.
- **Medlemsstaterna** bör senast 2005 har uppnått målet med en sammankoppling av elnäten som motsvarar minst 10 % av deras aktuella produktionskapacitet.

En snabb överenskommelse om riktlinjerna för de transeuropeiska näten bör möjliggöra ett bättre utnyttjande av struktur- och sammanhållningsfonderna tillsammans med budgeten för de transeuropeiska näten för att säkerställa de nödvändiga investeringarna. Detta är av särskild betydelse för den fortsatta utbyggnaden av järnvägsförbindelserna och överföringen av vägtrafiken samt för de länder som omfattas av sammanhållningsfonden.

(c) Bredbandsnät

Att förverkliga alla möjligheter i ett kunskapsbaserat samhälle innebär att medborgarna och företagen till ett överkomligt pris måste kunna få tillgång till snabba kommunikationsmöjligheter på alla platser i Europeiska unionen. Internetanslutning via bredband kommer att vara av central betydelse för en bättre ekonomisk utveckling. Bredbandsnäten kommer att utgöra ryggraden i ett alltmer sammankopplat och integrerat samhälle.

Utbyggnaden av bredbandsnäten sker för närvarande inte tillräckligt snabbt, vilket avspeglar de stora investeringar det kräver. Beslut om sådana nät skall fattas av marknaden. De offentliga myndigheterna kan dock främja konkurrensen, särskilt när det gäller accessnät, och garantera konkurrens på lika villkor genom att tillämpa de nyligen antagna reglerna för telekommunikation. De kan också hjälpa till att stimulera marknaden som köpare av nya tillämpningar och tjänster som kräver bredbandskapacitet samt genom att lägga ut myndighetsinformation på Internet.

- **Europeiska rådet** bör fastställa ett mål att uppnå en omfattande tillgång till bredbandsteknik i hela Europeiska unionen senast 2005.

Att främja utbyggnaden av bredbandsnäten är bara en del av vad som krävs. Det är viktigt att alla möjligheter till höghastighetsförbindelser utnyttjas, med början i skolan. Detta belyser vikten av kontinuerliga åtgärder för spridning av IT-kunskaper i befolkningen inom ramen för initiativ som rör e-lärande och livslångt lärande. I skolorna finns också ett trängande behov av fler datorer, bättre Internetanslutningar och bättre utbildning för lärare när det gäller ny teknik.

- **Europeiska rådet** bör fastställa nya mål för e-lärande i Europeiska unionens skolor. Ansträngningar bör fortsätta för att uppnå de befintliga målen och de nya målen bör inbegripa målet att fram till slutet av 2002 se till att andelen persondatorer med Internetanslutning i förhållande till antalet skolelever i Europeiska unionen uppgår till 1/15.

3.2.3 Investera i kunskap för den framtida konkurrenskraften och sysselsättningen

EU befinner sig i topp på många forskningsområden och har erkänd kompetens att kunna omsätta idéer i nya varor och tjänster samt utbildningssystem som generellt sett är starka.

Samtidigt lyckas de europeiska högskolorna och den europeiska forskningen inte att attrahera tillräckligt med människor och investeringar, både från Europa och övriga världen. Forskning och utbildning finansieras fortfarande inte i tillräcklig utsträckning, särskilt inte forskning finansierad av näringslivet.

Det livslånga lärandet har för de flesta människor ännu inte förverkligats, trots framsteg i vissa medlemsstater. Så många som 150 miljoner unionsmedborgare saknar fullständig gymnasieexamen och relativt få vuxna genomgår utbildning (varierar från 1/100 till 1/5).

(a) Ett europeiskt område för kunskap

Europeiska unionen måste öka sina investeringar i människor, utveckla ett europeiskt område för forskning och innovation, omvandla utbildningssystemen i riktning mot livslångt lärande, upprätta nätverk och centrum med särskild kompetens på forsknings- och utbildningsområdet samt främja rörligheten över gränserna i Europa.

Vissa framsteg har gjorts både på gemenskapsnivå och på nationell nivå när det gäller att anpassa politiken till dessa utmaningar, men starkare impulser krävs på EU-nivå. Ett mer integrerat tillvägagångssätt bör också bidra till säkerställa att Europeiska unionens företag förblir konkurrenskraftiga och att människor med de rätta kunskaperna finns tillgängliga för att ta de nya arbetstillfällen som skapas på forsknings- och utvecklingsområdet allteftersom investeringarna ökar.

- **Europaparlamentet och rådet** bör anta det sjätte ramprogrammet för forskning senast i juni 2002.

- **Europeiska kommissionen** kommer under 2002 att föreslå en integrerad strategi för gemenskapens utbildnings- och forskningspolitik. Den kommer att grundas på att integrerat tillvägagångssätt när det gäller utbildnings- och forskningsaspekter på yrkesinriktad utbildning och karriärutveckling, frågor som rör universiteten, utveckling av europeiska nätverk för kompetens och vetenskap samt på ett ökat samarbete och utbyte med länder utanför EU.

Den integrerade strategin kommer omfatta följande insatser:

- *Utveckla ett öppet europeiskt klimat för forskning och utbildning*. De praktiska och juridiska förutsättningar som behövs för att garantera verklig rörlighet över gränserna för alla dem som arbetar med utbildning, forskning och innovation bör skapas. Detta arbete kommer även att bygga på handlingsplanen för kompetens och rörlighet.

- *Upprätta europeiska nätverk och centrum med särskild kompetens på forsknings- och utbildningsområdet*. Det nya sjätte ramprogrammet för forskning kommer att finansiera upprättandet av viktiga nätverk för spetsforskning. Kommissionen kommer också att slutföra kartläggningen av särskild forskningskompetens på utvalda områden med hjälp av medlemsstaterna samt utvidga detta arbete till kandidatländerna. Samstämmighet kommer att garanteras med utbildningsaspekter, för vilka specifika åtgärder kommer att föreslås i den integrerade strategin.

- *Stärka den europeiska dimensionen i det livslånga lärandet.* Rätten till fri rörlighet kommer att stödjas av en enhetlig strategi för erkännande av kvalifikationer och kompetens, som grundas på ökad jämförbarhet av kvalifikationer och på ömsesidig tillit. Detta bör kunna främjas genom utarbetandet av europeiska magisterprogram, utbildningsbevis och examina, minimistandarder för kvalitet för allmän och yrkesinriktad utbildning, ”peer review” och genom samarbete mellan myndigheter som ansvarar för bedömningen av kvalifikationer i Europeiska unionen.

– *Skapa förutsättningar för ökad privat investering i forskning*. Kommissionen kommer att stödja utbytet av god praxis och erfarenheter på detta område, använda det sjätte ramprogrammet för forskning till att stödja viktiga projekt med medverkan av näringslivet samt i ökad utsträckning låta medel från ramprogrammet och från Europeiska investeringsbanken komplettera varandra i enlighet med överenskommelsen mellan kommissionen och investeringsbanken.

En ökning av den privata sektorns utgifter för forskning och utveckling måste gå hand i hand med en fortsatt omfattande finansiering från den offentliga sektorn när det gäller forskning inom de prioriterade områdena.

De åtgärder som planeras innebär att det är rimligt och lämpligt att fastställa mål för utgifterna för forskning för 2010 i syfte att överbrygga klyftan mellan Europeiska unionen och dess viktigaste samarbetspartner och hjälpa Europeiska unionen att förverkliga de mål som fastställdes i Lissabon.

Europeiska rådet bör stödja åtgärder för att

– stärka det europeiska området för forskning och innovation genom att fastställa målet att de totala utgifterna för forskning och utveckling inom den offentliga och privata sektorn skall uppgå till 3 % av BNP senast i slutet av detta decennium. Den privata andelen bör öka från dagens 55 %[18] till omkring två tredjedelar av de totala utgifterna.

(b) Spjutspetsteknik

I Stockholm medgav Europeiska rådet att spjutspetstekniken, t.ex. biovetenskap och bioteknik (tillsammans med annan ren teknik och miljöteknik) är en central faktor för den framtida tillväxten på ett område där EU:s kunskapsbas är väl utvecklad, men dock mindre utvecklad än i USA.

(i) En handlingsplan för biovetenskap och bioteknik

Trots att en positiv utveckling är på väg, lider Europeiska unionen av sitt sena inträde på området biovetenskap. Unionen hålls också tillbaka på grund av brist på personer med rätt kompetens och brist på incitament på grund av bestämmelser för immateriell upphovsrätt. Det råder också en bristande samstämmighet när det gäller det allmänna regelverket och de politiska ramarna.

Europeiska unionen måste på ett aktivt sätt utveckla en strategisk politik och anlägga ett globalt perspektiv som driver på tillväxten och ökar sysselsättningsmöjligheterna på medellång sikt. Om unionen inte lyckas med detta kommer den med all sannolikhet att få rätta sig efter en politik som utformats av andra, på hemmaplan och utomlands.

[18] Näringslivets utgifter för forskning och utveckling är högre (omkring 65 % av alla utgifter för forskning och utveckling), men en del av denna finansiering kommer i själva verket från offentliga forskningsmedel.

- **Europeiska rådet** bör erkänna betydelsen av denna sektor och ge strategiska riktlinjer för det framtida arbetet.

- **Kommissionen** kommer inom kort att lägga fram en allmän strategi som behandlar specifika hinder och möjligheter för biovetenskap och bioteknik. De områden som kommer att ingå är konkurrenskraft och innovation, forskning, regelverk, internationell situation, allmänhetens medverkan samt etiska frågor.

- Strategin kommer att innehålla en handlingsplan med förslag till konkreta åtgärder och den kommer att uppmana andra privata och offentliga aktörer att medverka i denna process. Europeiska rådet bör erkänna betydelsen av denna sektor och ge strategiska riktlinjer för det kommande arbetet.

(ii) Ren teknik

Utvecklingen och ett mer allmänt tillägnande av ren teknik kommer också att vara viktigt för att stimulera tillväxten och sysselsättningen. Vid Europeiska rådets möte i Stockholm framhölls den rena tekniken som en central spjutspetsteknik. För att förverkliga hela denna potential måste man undanröja befintliga hinder på marknaden för investering i denna teknik och skapa ett gynnsamt företagsklimat.

Det sjätte ramprogrammet för forskning bör också kunna stödja utvecklingen och tillägnandet av tekniken på detta område, där de europeiska företagen redan intar en ledande ställning.

- **Europeiska kommissionen** kommer efter nästa rapport om miljöteknik att utarbeta en handlingsplan som behandlar hinder för utvecklingen av denna teknik.

3.3 Efter Barcelonamötet

3.3.1 Garantera och öka samordningen

Det ökade ömsesidiga beroendet mellan ekonomierna i de medlemsstater som ingår i euroområdet – och även medlemsstaterna utanför euroområdet – kräver en ökad och effektiv samordning av den ekonomiska politiken. Denna samordning måste säkerställa en ökad konvergens mellan Europeiska unionens ekonomier och en inre marknad som fungerar på ett smidigt sätt.

I fördraget och i stabilitets- och tillväxtpakten ges ramarna för en sådan samordning. De grundas på enighet och inbegriper en gemensam bedömning av den ekonomiska situationen, överenskommelse om lämpliga politiska åtgärder samt ”peer review” som vid behov kan innebära justeringar av specifika delar i politiken.

Europeiska rådet bör stödja en strategi för ökad samordning av den ekonomiska politiken som består av följande:

- Bedömning av den ekonomiska situationen och den politiska strategin i ökad utsträckning ur euroområdets perspektiv tillsammans med förbättring av Europeiska unionens statistiska bas.

– Ökad öppenhet när enighet byggs upp kring en lämplig politik genom att se till att detta sker enligt gemensamma regler för hur den ekonomiska politiken skall föras.

– Tillhandahållande av information i ett tidigt skede om större politiska initiativ i en medlemsstat till övriga medlemsstater och till kommissionen så att de kan få synpunkter från sina partner genom ”peer review”.

Integreringen av de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna i Lissabonstrategin gör det nödvändigt att fästa större uppmärksamhet på samstämmigheten i den politik som förs på dessa områden. Detta kräver en bättre samordning och synkronisering av centrala instrument för styrning av de olika delarna av strategin, särskilt följande:

– De allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som kommissionen föreslår en kort tid efter Europeiska rådets vårmöte.

– De riktlinjer för sysselsättningen som kommissionen för närvarande lägger fram varje höst.

– Cardiffrapporten om ekonomiska reformer, som kommissionen lägger fram i slutet av varje år.

Arbetet bör organiseras på så sätt att Europeiska rådets vårmöte kan ge så effektiva riktlinjerna och politiska impulser som möjligt till de ekonomiska och socialpolitiska frågorna och till miljöfrågorna.

3.3.2 Utvidgningen

Lissabonstrategin tillhandahåller ytterligare ett sätt för kandidatländerna att införa och genomföra viktiga ekonomiska, socialpolitiska och miljömässiga mål, utan att vara ytterligare ett villkor för medlemskap. Initiativet ”eEurope Plus”, som lanserades av kandidatländerna vid Europeiska rådets möte i Göteborg, är ett bra exempel på detta. De har infört ramar för att påskynda övergången till en kunskapsekonomi. Kommissionen tror att det kan vara värdefullt om andra liknande initiativ utvecklas i kandidatländerna.

Utvidgningen innebär dock även utmaningar för själva strategin liksom för den ekonomiska och sociala sammanhållningen. Den kommer med säkerhet att vara ytterligare en faktor för tillväxt, investeringar och sysselsättningsskapande i unionen under den andra delen av detta decennium, men den kommer också att sätta många av de kvantitativa målen i Lissabonstrategin på prov.

Utvidgningen kommer att innebära en lärandeprocess i två riktningar, som redan startade i samband med att kandidatländerna fick möjlighet att delta i alla gemenskapsprogram. Denna process gör det lättare för kandidatländerna, ibland tillsammans med föranslutningsstödet, att bekanta sig med målen och arbetssättet inom ramen för Lissabonstrategin.

Föranslutningsstödet kan dessutom hjälpa dessa länder att anta, omsätta och tillämpa de delar av gemenskapens regelverk som ingår i Lissabonstrategin.